

Handläggare
Karolin Bogren Gavling
Telefon: 08 508 121 96

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
23 maj 2024

Remiss om förslag till ändring av förordningen (SKOLFS 2018:50) om läroplan för förskolan

Anmälan av kontorsyttrande

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet om förslag till ändring av förordningen (SKOLFS 2018:50) om läroplan för förskolan till Södermalms stadsdelsnämnd.

Eftersom remissen kom i ett sent läge samt att kommunstyrelsen önskade få svar senast den 5 april, beslutades att remissen skulle besvaras i form av ett kontorsyttrande.

Förvaltningen angav i sitt svar att man är positiv till förslag till ändringar av förordningen (SKOLFS 2018:50) om läroplan för förskolan.

Förvaltningen angav vidare att förskolorna arbetar med digitala lärverktyg utifrån att barnen ska vara producenter och inte konsumenter av digitala verktyg. Barnen ska inte lämnas själva med digitala verktyg, en vuxen ska alltid närvara. De digitala lärmiljöerna på förskolorna är inte en egen avgränsad station utan kan läggas till i förskolans alla lärmiljöer för att uppmuntra till bland annat lek och rörelse.

Förvaltningen kan liksom Skolverket se möjliga konsekvenser utifrån förslaget att det inte ska vara obligatoriskt att använda digitala lärverktyg i förskolan. Barns möjlighet till delaktighet och inflytande kan minska då digitala lärverktyg kan bidra till barns möjlighet att uttrycka sig och göra sin röst hörd.

Förvaltningen lyfte även fram att förslaget också kan innebära ett minskat användande av digitala lärverktyg i förskolan. Alla barn kanske inte har tillgång till digitala lärverktyg hemma. Detta kan innebära att barns förutsättningar för att utveckla en digital kompetens kan bli mer olikvärdig.

Förvaltningen angav vidare att man delar konsekvensutredningens synpunkt om att det finns en risk att kompetensutveckling rörande digital kompetens inte kommer prioriteras. Detta skulle kunna leda till en försämrad pedagogisk kompetens hos personalen vilket kan påverka barns möjligheter att utvecklas och lära.

Förvaltningen angav också att man är positiv till förslaget om förstärkta skrivningar om rörelse och om förstärkta skrivningar om högläsning.

Förvaltningen angav vidare att Skolverkets förslag om ett förtydligande av förskollärares ansvar att värdera och välja arbetssätt och lärverktyg utifrån vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet ses som positivt. Men det kan innebära ett behov av kompetensutveckling för att förskolläraren ska kunna göra medvetna val av arbetssätt och digitala lärverktyg och ha förmågan att motivera dessa val.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet om förslag till ändring av förordningen (SKOLFS 2028:50) om läroplan för förskolan till Södermalms stadsdelsnämnd för yttrande senast 5 april 2024.

Ärendet har även remitterats till stadsledningskontoret, förskolenämnden och samtliga stadsdelsnämnder.

Eftersom remissen kom i ett sent läge, efter det datum då ärendena till stadsdelsnämndens aprilmöte skulle vara klara samt att kommunstyrelsen önskade få svar senast den 5 april, beslutades att remissen skulle besvaras i form av ett kontorsyttrande.

Ärendet

År 2017 beslutade den dåvarande regeringen om en nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet. Vid revideringen av förskolans läroplan 2018 förde Skolverket därför in skrivningar om digitalisering i förskolans läroplan.

Nu har den nuvarande regeringen gett Skolverket i uppdrag att se över området digitalisering i förskolans läroplan. Uppdraget handlar om att föreslå ändringar i förskolans läroplan som innebär att utbildningen i huvudsak ska vara skärmfri för barnen. Skolverket har nu föreslagit ändringar som innebär att det inte ska finnas krav på att digitala lärverktyg ska användas i förskolan.

Skolverket fick också i uppdrag att föreslå ändringar som innebär att användandet av digitala lärverktyg ska ske selektivt utifrån tydligt vetenskapligt stöd och dokumenterat pedagogiskt mervärde.

När regeringsuppdraget inkom formulerade Skolverket ett antal mål för översynen. Målen bygger på de intentioner som framkom i uppdraget, däribland att utbildningen i huvudsak ska vara skärmfri för barnen.

Skolverkets mål för översynen var att;

- målgrupperna gör medvetna val avseende om och när digitala lärverktyg kan användas
- förskolläraernas professionella autonomi i valet av arbetsmetoder/arbetssätt i undervisningen blir stärkt
- den fysiska aktiviteten ökar i förskolan
- syftet med högläsning som en språk- och kunskapsutvecklande aktivitet förstärks.

Skolverket föreslår ett antal ändringar i Läroplanen för förskolan (Lpfö 18). Förslaget innebär att det inte ska vara obligatoriskt att använda digitala lärverktyg i förskolan.

Vidare föreslår myndigheten ett förtydligande av förskollärarens ansvar att värdera och välja arbetssätt och lärverktyg utifrån vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. På detta sätt vill Skolverket förstärka förskollärarens professionella autonomi. Vidare blir det ett förtydligande av att valen av lärverktyg, däribland digitala, ska bygga på evidens.

Utöver regeringsuppdraget föreslår Skolverket tillägg och ändringar i läroplanen som berör området fysisk aktivitet. Rörelse är en viktig del i utbildningen i förskolan och i förslaget förtydligas att barnen ska få möjlighet att delta i rörelseaktiviteter återkommande under dagen. Myndigheten gör även förstärkta skrivningar kring högläsning. Förslaget innebär att det blir tydliggjort att barnen ska få ta del av olika genrer. Vidare synliggör läroplanen att barnen ska få vara delaktiga vid högläsning som sker i språk- och kunskapsutvecklande syfte. Genom att förstärka skrivningarna rörande rörelse och högläsning vill Skolverket synliggöra att passiv, stillasittande tid utan tydligt syfte ska ersättas med aktiviteter som gynnar barns utveckling, lärande, hälsa och välbefinnande.

Utöver detta föreslås en omformulering och flytt av läroplansuppdraget gällande ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik. Myndigheten gör också redaktionella ändringar av språklig karaktär.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Nedan redovisas synpunkterna som stadsdelsförvaltningen lämnade till kommunstyrelsen.

Förvaltningen angav i sitt svar att man är positiv till förslag till ändringar av förordningen (SKOLSF 2018:50) om läroplan för förskolan.

Förvaltningen uppfattar att det som i förslaget omnämns som lärverktyg även innefattar digitala lärverktyg.

Förvaltningens förskolor arbetar idag med digitala lärverktyg utifrån att barnen ska vara producenter och inte konsumenter av digitala verktyg. Det innebär bland annat att barnen får skapa, uttrycka sig, undersöka, inspireras, utforska och berätta. Barnen ska inte lämnas själva med digitala verktyg, en vuxen ska alltid närvara. De digitala lärmiljöerna på förskolorna är inte en egen avgränsad station utan kan läggas till i förskolans alla lärmiljöer för att uppmuntra till bland annat lek och rörelse. Exempelvis används projektioner för lek, barnen kan undersöka med digitala mikroskop och barnen får prova enkel programmering, både analog och digital med hjälp av robotar och appar. Digitala och analoga material används i stor utsträckning tillsammans. Källkritik är ett viktigt perspektiv och pedagogerna behöver samtala med barnen kring att allt man ser och hör inte nödvändigtvis är sant och hur man vet att en källa är trovärdig.

Förvaltningen kan liksom Skolverket se möjliga konsekvenser utifrån förslaget att det inte ska vara obligatoriskt att använda digitala lärverktyg i förskolan. Barns möjlighet till delaktighet och inflytande kan minska då digitala lärverktyg kan bidra till barns möjlighet att uttrycka sig och göra sin röst hörd. Barnen kan få hjälp med språket och kan uttrycka sig både genom ljud och bild. Det är även ett led i att förbereda barnen för delaktighet i det digitala samhället.

Förslaget kan också innebära ett minskat användande av digitala lärverktyg i förskolan. Alla barn kanske inte har tillgång till digitala lärverktyg hemma. Detta kan innebära att barns förutsättningar för att utveckla en digital kompetens kan bli mer olikvärdig.

Förvaltningen delar konsekvensutredningens synpunkt om att det finns en risk att kompetensutveckling rörande digital kompetens inte kommer prioriteras. Detta skulle kunna leda till en försämrad pedagogisk kompetens hos personalen vilket kan påverka barns möjligheter att utvecklas och lära. De negativa följderna av en försämrad digital kompetens hos personal kan bli som störst för exempelvis barn i behov av särskilt stöd och för barns möjlighet att

utveckla sitt eller sina modersmål och/eller nationella minoritetsspråk.

Förvaltningen är positiv till förslaget om förstärkta skrivningar om rörelse eftersom fysisk aktivitet är betydelsefullt för barns kroppsliga och psykiska hälsa.

Förvaltningen är också positiv till förslaget om förstärkta skrivningar om högläsning. Detta eftersom högläsning kan ha flera goda effekter på språkutvecklingen och kan även utveckla barnens fantasi och föreställningsförmåga, talspråk och ordförråd, berättande och förmåga att uttrycka tankar, intresse för bild och text och deras förmåga att förstå sin omvärld.

Skolverkets förslag om ett förtydligande av förskollärarens ansvar att värdera och välja arbetssätt och lärverktyg utifrån vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet ser förvaltningen som positivt. Det blir en tydlighet i att detta är förskollärarens ansvar. Men det kan innebära ett behov av kompetensutveckling för att förskolläraren ska kunna göra medvetna val av arbetssätt och digitala lärverktyg och ha förmågan att motivera dessa val.

Alexandra Wynn
Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Kontorsyttrande av Remiss – Skolverkets förslag till ändring av förordningen om läroplan för förskolan
2. Remissmissiv - Remiss avseende förslag till ändring av förordningen (SKOLFS 2018:50) om läroplan för förskolan
3. Remiss - Skolverkets förslag till ändring av förordningen om läroplan för förskolan
4. Remiss - Konsekvensutredning avseende förslag till ändring av området digitalisering i förskolans läroplan

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Alexandra Wynn, Stadsdelsdirektör	2024-04-25
Lena Kullberg-Boman, Avdelningschef	2024-04-25